

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Frisprog mod H. H. Hr. Biskop Mynsters Forslag til en ny Forordnet Alterbog

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 134. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1839_640-txt-shoot-idm5087/facsimile.pdf (tilgået 05. maj 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

vedbliver at være en fri Sag hvad hidtil lovlig var det, vil jeg saameget mindre her gaae i det Entelle, som Hr. Biskop Mynster's besynderlige Omhed for den Latinske Kirke-Late let kunde friste mig til hvad jeg her med Flid stræber at udgaae.

Den gyldne Middelvei.

At det er denne, det Mittende Aarhundredes store Opgave, Hr. Biskop Mynster ogsaa ved sit Forslag til et nyt Ritual og en ny Alterbog har søgt at løse, er umiskendeligt, men at han aldeles har ferseilet den gyldne Middelvei, er, efter min Overbeviisning, ligesaa. En saadan Feiltagelse kan imidlertid selv den klogeste Mand uden Medmen være bekiendt, da vi ogsaa har seet, at selv Engelstmanerne, der dog bedst maatte kende den gyldne Middelvei mellem Frihed og Trældom, dog aldeles forseilede den med Regerne, hvis Midde-tilstand som „Læringer“ kostede store Penge og var dog Trældom. At det nemlig var en saadan Midde-tilstand mellem Frihed og Trældom, hvori Hr. Biskoppen vilde have Præsterne sat, saa „Lærdommen blev fri inden visse ei for snevre Grænser“, men Munden blev trældbundet til Formulerne, hvori Hr. Biskoppen med Flid har stræbt at udtrykke. Alt hvad han ansjer for Hovedlærdomme, det har han selv sagt os, og at han desuden vilde i alle muelige Maader have os bundet til Aarstider,

Maaneder, Dage og Klokkeret, ja, selv til den Dy-stilling af Konfirmanderne, han finder passende, det kan vi see, saa det blev et „Læringsflab“, hvis Frihed de Sorte paa hin Side Høvet ei skulde misunde os. Vort Læringsflab vilde desuden falde saameget tungere, som det paa den ene Side angik en Birtsheds af aandelig fri Natur, og paa den Anden ei skulde danne Overgangen fra Trældom til Frihed, men fra Frihed til Trældom, saa vi maare vel stritte imod, det bedste vi kan, og især maare en gammel Svend, som jeg, der slet ikke kan „Lære om igjen“, Længe fortvølet for sin smule Tilværelse i Stats-Kirken. Det burde vist Hr. Biskop Mynster betænkt, og enten seet til at hille en anden Middelvei, der ikke var saa stenet, eller ladt det slæbe af, som det er, men da han nu ikke har gjort det, da jeg ikke har mindst Haab om enten at han vil ønske hvad jeg skriver, eller at Rogen i Commissionen vil gjøre det gjældende, saa maa det vel synes spildt Umage hvad jeg her har gjort, undtagen som et Vidnesbyrd for Efter-slagten, at jeg ikke sov paa min Post. Jeg kender nemlig meget godt den statskirkelige Afstand mellem Biskoppen i Sælland og Præsten ved Barton, og den tilsvarende Forskiel mellem deres Indslydelse paa de offentlige Anliggender, om jeg end i Litteraturen, hvor vor Lovgivning har nedbrudt Skillerummet og hvor Ravnene „Mynster og Grundtvig“ jo immer følges ad, kan synes at glemme det. Jeg veed meget godt, at naar Ne-

gjøringen først har overdraget Hr. Biskoppen at foreslaae et Ritual og en Alterbog efter sit Hoved, og gjort ham Forsædet i den Commission, der skal prøve Forslaget, og sammensat Commissionen, som han kunde ønske; da han og vil Majestæten vel, om Commissionen end ikke tilraader det, bare ever med dem af sine Præster, som allerunderdanigst foreskille, at de ved Sacramenterne umuelig med god Samvittighed kan gjøre de Forandringer, og kun med Livet i Hænderne gjøre det halsbrækkende Springom med Tæsterne; men der er siden eller ingen Udlygt til at Regjeringen skulde, som jeg ønsker, lægge hele Forslaget paa Hylben til Wasihølm, Wofsen og Walle, slet ingen Udlygt til at Den, tværtimod Hr. Biskoppens Ansættelse af Statskirkenes Læge, vilde tillegne sig min. Hvorvidt jeg dersfor end er paa, at en fuldkommen aandelig Frihed vilde skaffe Statskirken de bedste Præster, ligesom den umagelig aabnede gode Præster den flemske og mest velgjørende Wijsomhed, for jeg dog for Diebillet slet ikke ventte et saadant Mirakel, og har kun sagt Al, fordi den Herre, hvis Tæner jeg er, vil have det Lys, han taender hos os, til at stinne for alle dem „som er i Duset.“

Ogaa jeg vilde derfor gjerne foreslaae en Middelevri, naar jeg kunde finde en, der ikke lignede Sabernes i Paris og Nihøder, som er alt for Langt fra at være gylde; men den eneste, jeg kan sige, er dobbelte Formularer ved Sacramenterne og Confirmationen,

